

ELi kodanikest londonlaste teabeakeskus

Estonian/Eesti

COPYRIGHT

**Greater London Authority
February 2021**

Published by
Greater London Authority
City Hall
The Queen's Walk
More London
London SE1 2AA

enquiries 020 7983 4000
minicom 020 7983 4458

Kuidas esitada taotlust ELi püsielanike kava alusel?

Londoni linnapea Sadiq Khan on selgelt kinnitanud, et Londonis elavad ELi kodanikud kuuluvad meie suurepärasesse linna ja on siin teretulnud.

Et tagada ELi kodanikele ja nende peredele kogu vajalik teave pärast Brexiti Londonis elamise kohta, oleme loonud selle [ELi kodanikest londonlaste teabekeskuse](#), et anda teile selget ja erapooletut teavet ning vajaduse korral juhiseid täiendava nõu ja abi saamiseks.

Miks on vaja taotlus esitada?

Euroopa Liidu (EL) määrused liikumisvabaduse kohta enam Ühendkuningriigile ei kehti, mistõttu on Ühendkuningriigi valitsus teinud nendele ELi, EMP ja Šveitsi kodanikele (koos pereliikmetega), kes soovivad jääda pärast 30. juunit 2021 seaduslikult Ühendkuningriiki, kohustuslikuks taotleda selleks kuupäevaks uut elaniku staatust. Seda nimetatakse ELi püsielanike kavaks ja see annab edukatele taotlejatele püsielaniku staatuse, mis on tähtajatu elamisluba (*Indefinite Leave to Remain*, ILR), või esialgse püsielaniku staatuse, mis on tähtajaline elamisluba (*Limited Leave to Remain*, LTR).

Ühendkuningriigi valitsuse sõnul eeldavad nad, et enamik taotlustest rahuldatakse, vaid väheste eranditega, mis on seotud raskete kuritegude eest tehtud süüdimõistvate kohtuotsustega. Püsielaniku staatuse saamiseks tuleb teil taotlemisel tõendada, et olete elanud Ühendkuningriigis püsivalt viis aastat (püsiv riigis elamine). Kui olete Ühendkuningriiki elama asunud 31. detsembril 2020 või varem, kuid ei ole taotluse esitamise ajaks veel viis aastat püsivalt riigis elanud, siis on võimalik, et saate esialgse püsielaniku staatuse. Kui teil on esialgne püsielaniku staatus, saate taotleda püsielaniku staatust siis, kui olete elanud Ühendkuningriigis püsivalt viis aastat. Kui saate esialgse püsielaniku staatuse, on väga tähtis taotleda püsielaniku staatust enne, kui esialgne püsielaniku staatus aegub, muidu ei ole teil seaduslikku Ühendkuningriigis elamise luba.

Kui soovite Ühendkuningriiki seaduslikult edasi elama jääda, peate taotlema kas ühte või teist staatust enne 30. juunit 2021.

Tingimustele vastavus

Saame aidata teil ELi püsielanike kava (EUSS) alusel staatuse saamiseks sobivust kontrollida. Selleks vajutage siin all nupule ja vastake mõnele lihtsale küsimusele. Vastuste abil juhatame teid edasi lisateabeni ja vajaduse korral siseministeeriumi taotluse esitamise lehele. Kui arvate, et teate juba oma sobivust, võite [minna otse taotluse esitamise lehele](#).

Mida on veel vaja teada ELi püsielaniku staatuse taotlemise kohta?

ELi püsielaniku staatust on aega taotleda kuni 30. juunini 2021, kuid soovitame tungivalt esitada taotlus esimesel võimalusel. Pärast 30. juunit 2021 esitatud taotlusi võib siseministeerium veel arvesse võtta, kui on mõjuv põhjus, miks te ei saanud taotlust esitada 30. juuniks 2021.

Teie pereliikmed, kes vastavad tingimustele, kuid kes ei ela praegu Ühendkuningriigis, saavad taotluse esitada igal ajal pärast üleminekuperioodi lõppu, et teiega ühineda Ühendkuningriigis.

Järgmiste suuniste abil saate välja selgitada oma staatuse ja leida teavet selle kohta, mida on teil ja teie pereliikmetel vaja taotluse vormi täitmiseks.

Seda teabekeskuse lehte uuendatakse regulaarselt kohe, kui tuleb uut teavet või on teada muudatusi.

Kas ma võin taotleda püsielaniku staatust või esialgset püsielaniku staatust?

Kui olete elanud Ühendkuningriigis püsivalt viis aastat, saate taotleda püsielaniku staatust. Selleks et jääda riiki edasi elama, peate olema elanud Ühendkuningriigis vähemalt kuus kuud mingil 12 kuu pikkusel perioodil viie aasta jooksul. Taotlemise käigus palutakse teil kinnitada oma isikusamasust, esitades tõendeid oma Ühendkuningriigis viibimise kestuse kohta, ja deklareerida võimalikud süüdimõistvad kohtuotsused. Elamisloa saamiseks kvalifitseerumise viieaastasel perioodil on lubatud ühe ajavahemiku jooksul Ühendkuningriigist eemal viibida mitte kauem kui kuus kuud, tingimusel et see on ühekordne eemalviibimine, mis ei kesta üle 12 kuu ja selleks on „mõjuv põhjus“. Mõjuvad põhjused on kitsalt määratletud; need on muu hulgas rasedus, lapse sünd, raske haigus, õpingud, erialane väljaõpe või välismaale ametikohale määramine. Koroonaviiruse tõttu eemalviibimist võidakse pidada mõjuvaks põhjuseks, kuid ainult piiratud asjaoludel. Lisateabe saamiseks lugege meie lehekülge pidevalt riigis elamise kohta.

Ühendkuningriigist eemal viibimine sõjaväeteenistuse või Krooni teenistuse tõttu ei katkesta elamisloale kvalifitseerumist, isegi kui viibite riigist eemal üle 12 kuu.

Kui te olete 2020. aasta detsembri lõpuks elanud Ühendkuningriigis vähem kui viis aastat, saate taotleda esialgset püsielaniku staatust. Kui teil saab lõpuks Ühendkuningriigis pidevalt elamise perioodi viis aastat täis, saate taotleda püsielaniku staatust.

Mis saab siis, kui mul juba on alaline elamisluba või tähtajatu elamisluba või tähtajatu Ühendkuningriiki sisenemise või seal elamise luba?

Püsielaniku staatus on uut tüüpi tähtajatu elamisluba võrreldes lubadega, mida inimestele varem anti. Nendel, kellel on juba tähtajatu elamisluba või tähtajatu Ühendkuningriiki sisenemise või seal elamise luba (ILR/E), on juba lubatud pärast üleminekuperioodi lõppu Ühendkuningriiki jääda. Ent on võimalik, et nad soovivad taotleda püsielaniku staatust, et saada kergemini väljaastumislepinguga kokku lepitud lisaõigusi, nagu õigus viieaastaseks eemalviibimiseks ja õigus ühineda tingimustele vastavate pereliikmetega. Samuti võib mõne inimese jaoks olla elamisõiguse tõendamine lihtsam, kui kasutada selleks püsielaniku

staatust, mis on digitaalne ja alati kättesaadav. Vana tüüpi elamisluba on sageli templiga kantud vanasse passi, mis võib kahjuks kaduma minna.

Inimesed, kellel on kehtiv alaline elamisloa dokument või kaart, peavad taotlema püsielaniku staatust, kuna alalise elamisloa staatus muutub pärast 30. juunit 2021 kehtetuks. Kuigi staatus muutub kehtetuks, võib dokument siiski olla veel vajalik, sest see võib näidata, et teie lapsed, kes on sündinud Ühendkuningriigis pärast seda, kui olete saanud alalise elamisloa, saavad automaatselt Briti kodakondsuse. Taotlemise protsessis saate näidata, kas teil on tähtajatu Ühendkuningriiki sisenemise või seal elamise luba (ILR/E) või alaline elamisluba. Teil tuleb deklareerida, et te ei ole Ühendkuningriigist eemal viibinud pikemalt kui kaks aastat, kui teil on tähtajatu Ühendkuningriiki sisenemise või seal elamise luba, või viis aastat, kui teil on alalise elamisloa dokument või kaart. Enamikel juhtudel ei peaks teil vaja olema Ühendkuningriigis elamise kestust tõendada pärast seda, kui olete saanud tähtajatu Ühendkuningriiki sisenemise või seal elamise loa või alalise elamisloa.

Kui teil on tähtajatu Ühendkuningriiki sisenemise või seal elamise luba, aga te ei saa seda tõendada, näiteks olete dokumendid kaotanud või need on mingil põhjusel hävinenud, ja te saabusite Ühendkuningriiki enne 31. detsembrit 1988, siis saate valida esitada taotluse Windrush'i kava või ELi püsielanike kava alusel. Kuid enda kaitsmiseks peate kindlasti taotluse esitama ühes nendest kavadest.

Kui te ei ole päris kindel, millised on teie õigused, küsige alati õigusabi. Teenused, mis on teile Londonis kättesaadavad, leiate meie [tugiteenuste lehel](#).

Kas see kehtib ka liri kodanike kohta?

liri kodanikel on alternatiivne Ühendkuningriigis elamise õigus, mis ei sõltunud Ühendkuningriigi kuulumisest ELi, ja neid loetakse püsielanikeks alates hetkest, kui nad asuvad elama Ühendkuningriiki. Neilt ELi püsielanike kava alusel uue staatuse taotlemist ei nõuta, kuigi nad võivad seda soovi korral teha.

liri kodanike pereliikmed, kes ei ole liri või Briti kodanikud või kellel ei ole tähtajatut Ühendkuningriiki sisenemise või seal elamise luba (ILR/E), [peavad taotlema püsielaniku staatust](#) või esialgset püsielaniku staatust, et tagada, et nad jäävad Ühendkuningriiki elama seaduslikult. Tingimustele vastavad liri kodanike pereliikmed, kes elavad Ühendkuningriigis, võivad saada ELi püsielanike kava alusel püsielaniku staatuse või esialgse püsielaniku staatuse, samas kui liri kodanike jaoks ei ole see vajalik.

Kas lapsed peavad taotluse esitama?

Kõik pereliikmed peavad esitama taotluse eraldi, kuigi hooldatavate laste nimel peavad taotluse vormi täitma vanemad või hooldajad. Alla 21 aasta vanustel lastel, kelle vanemal on püsielaniku staatus, [on taotlemise korral õigus saada püsielaniku staatus](#), isegi juhul, kui nad on elanud Ühendkuningriigis vähem kui viis aastat. See kehtib ka lastele, kes saabuvad Ühendkuningriiki pärast 31. detsembrit 2020.

Hooldatavate laste nimel esitavad taotluse ametiasutused, kelle hoole all lapsed on. Hooldatavaks lapseks loetakse last, kes on kohaliku ametiasutuse hoole all kauem kui 24 tundi.

Kuna Ühendkuningriigis sündinud lapsed, kelle vanematest üks on juba Ühendkuningriigi kodanik või on enne selle lapse sündimist alaline elamisluba või püsielaniku staatus, on Briti kodanikud ja neil pole vaja läbida naturalisatsioonimenetlust ega registreeruda. [Sellest võib olla erandeid](#). Lisateave selle kohta, [kas laps on juba Briti kodanik](#).

Lapsendatud laste puhul tuleb esitada Ühendkuningriigis tunnustatud ametlikud lapsendamise dokumendid. [Kaitse laieneb ka lastele, kes on sündinud või lapsendatud pärast 31. detsembrit 2020](#). [Lugege näiteid selle kohta, kuidas kehtib püsielaniku staatus või esialgne püsielaniku staatus eri perekondadele](#).

Kuidas toimida inimestel, kes vajavad lisaabi?

Siseministeerium on teadlik sellest, et on palju põhjuseid, miks inimesed ei saa kergesti teavet või teave ei ole neile arusaadav või miks neil on ilma kõrvalise abita ELi püsielanike kava süsteemis navigeerimisega raskusi. Neil ei pruugi olla juurdepääsu arvutitele või arvuti kasutamise oskust, nende inglise keelest arusaamine võib olla piiratud, neil võib olla puue või terviseprobleem, mis teeb taotluse esitamise keeruliseks või takistab seda, kui puudub tugi. Inimestele, kellel puudub juurdepääs võrguteenustele või kellele see tundub keeruline, [pakutakse digitugiteenuseid](#). Digitugi võib hõlmata telefoni teel ja teatud raamatukogudes kohapeal antavat abi, või kodus abistamist neile, kellel puudub ligipääs mõlemale nimetatud teenusele.

Siseministeerium on konsulteerinud erinevaid kogukondi esindavate kasutajarühmadega, kuid see on endiselt murettekitav valdkond ning taotlejate individuaalsete tingimuste ja asjaolude korral võib vaja olla erilist tuge. Siseministeerium rahastab praegu [72 organisatsiooni, sealhulgas mõnda kohalikku ametiasutust](#), kes selgitavad välja isikud, kellel on õigus püsielaniku staatuse taotlemiseks, võtavad nendega ühendust ja pakuvad neile spetsiaalset tuge taotluse esitamisel. See hõlmab hooldusteenuseid saavaid inimesi, pikemat aega haiglaravil viibivaid ja eakaid, aga ka rändkogukondi (romid) ja kindla aadressita inimesi. Ka linnapea rahastab organisatsioone, et pakkuda seda tuge Londonis.

Siseministeerium on kasutusele võtnud spetsiaalse telefoniabiini ja veel teised eriteenused. Kui teil on küsimusi taotluse kohta, mis tuleb esitada, võite ühendust võtta [ELi püsielanike kriisilahenduskeskusega](#) telefonil 0300 123 7379 (Ühendkuningriigis) või +44 (0) 203 080 0010 (väljastpoolt Ühendkuningriiki). Tasude üksikasjaliku kirjelduse leiате aadressilt www.gov.uk/call-charges. Saate ka esitada küsimusi, kasutades elektroonilist päringuvormi aadressil eu-settled-status-enquiries.service.gov.uk.

Oleme teinud kindlaks [sõltumatud tugi- ja nõustamisteenused](#) Londonis, mis võivad olla abiks.

Mida teha, kui teil on topeltkodakondsus?

Euroopa kodanikele, kes on ka Briti kodanikud, jäävad samad õigused, mis neil on praegu, ilma et neil oleks vaja taotleda püsielaniku staatust; Briti kodakondsus annab teile õiguse elada Ühendkuningriigis tähtajatult. Lisaks võivad teile siiski jääda ka õigused, milles on kokku lepitud väljaastumislepingus, sõltuvalt sellest, kuidas olete Briti kodakondsuse saanud, kuigi Ühendkuningriigi valitsus pole veel teinud teatavaks üksikasju selle kohta, kuidas saavad topeltkodakondsusega isikud oma õigusi tõendada. Vt täpsemalt järgmisest jaotisest.

Kas ma saan taotleda Briti kodakondsust?

Kui teil on kehtiv alalise elamisloa dokument või kaart või tähtajatu Ühendkuningriiki sisenemise või seal elamise luba (ILR/E), siis on võimalik, et saate taotleda ka Briti kodakondsust. Seda saate teha ka siis, kui teile on antud püsielaniku staatus. Kui olete saanud ühe eespool nimetatud staatustest, peate enne kodakondsuse taotlemist ootama 12 kuud, välja arvatud juhul, kui olete abielus Briti kodanikuga. Lisateavet selle kohta, [kuidas taotleda Briti kodakondsust, saab siit](#).

Kõik riigid siiski ei luba oma kodanikel omada teise riigi passi, või siis lubavad seda ainult erandlikel asjaoludel, mis tähendab, et Briti kodanikuks saades võite oma praeguse kodakondsuse kaotada. Kui teil on õigus saada Briti kodakondsus ja soovite seda taotleda, siis võib olla hea mõte küsida esmalt oma saatkonnast, kas te saate oma sünniriigi passi alles jätta ja millistel tingimustel seda võib teha.

Kuidas toimida pereliikmetel, kes ei ole Euroopa riikide kodanikud?

Euroopa kodanikud, kes on 31. detsembri 2020. aasta seisuga Ühendkuningriigi elanikud, saavad taotleda oma pereliikmetele, kes elasid enne seda kuupäeva koos nendega, taasühinemist ELi püsielanike kava alusel (peamiselt on need pereliikmed, kes ei ole Euroopa kodanikud), ja nendega võivad ühineda Ühendkuningriigis ka tingimustele vastavad pereliikmed, kes ei elanud 31. detsembril 2020 Ühendkuningriigis (see hõlmab pereliikmeid nii Euroopa riikidest kui väljastpoolt Euroopat). Kuigi liri kodanikel ei ole vaja ELi püsielaniku staatust taotleda, saavad nad ikkagi taotleda oma pereliikmete taasühinemist, et need saaksid koos nendega elada või nendega ühineda Ühendkuningriigis, näidates, et neile antakse kas esialgne püsielaniku staatus või püsielaniku staatus, kui nad seda taotleavad. Põhja-lirimaal sündinud Briti ja liri kodanikele kehtivad erieeskirjad; ka nemad saavad taotleda pereliikmete taasühinemist ELi püsielanike kava alusel; lisateavet saab [siit](#).

Tingimustele vastavad pereliikmed on abikaasad, registreeritud kooselu partnerid, elukaaslased (keda nimetatakse püsivateks partneriteks), kui suhe oli olemas enne 31. detsembrit 2020. Nende hulka kuuluvad ka ülalpeetavad vanemad ja vanavanemad, nagu ka alla 21 aasta vanused lapsed või üle 21 aasta vanused ülalpeetavad lapsed. Mõned laiendatud perekonna liikmed, kes eespool nimetatute hulka ei kuulu, saavad ELi püsielanike kava alusel taotluse esitada, aga ainult juhul, kui nad on taotlenud siseministeeriumi kehtestatud „laiendatud perekonna liikme“ dokumenti enne 31. detsembrit 2020.

Pereliige, kes esitab taotluse, peab oma suhet Euroopa kodanikust pereliikmega tõendama (näiteks sünni-, abielu- või registreeritud kooselu tunnistusega). Selle tõendi saab skaneerida ja esitada veebi taotlusvormi kaudu. Neil tuleb tõendada ka oma pereliikme isikusamasust ja Ühendkuningriigis elamist, kui nad ei ole ise püsielaniku või esialgset püsielaniku staatust veel saanud.

Euroopa kodanikud, kes on saanud Briti kodakondsuse lisaks oma Euroopa kodakondsusele, saavad mõnel juhul taotleda oma pereliikmete taasühinemist ELi püsielanike kava alusel, kuid see sõltub nende olukorrast sel ajal, kui nad said Briti kodakondsuse. Nende puhul on selleks, et nad saaksid taotleda oma pereliikmete taasühinemist, vajalik, et nad kasutasid Briti kodanikuks saamise ajal oma liikumisvabadust või asutamislepingust tulenevaid õigusi. See tuleneb Euroopa Liidu Kohtu otsusest nimega [Lounes](#).

Pereliikmele taasühinemise taotlemine ELi püsielanike kava alusel ei kehti Briti kodanikele, kes said seejärel Euroopa passi (sealhulgas liri passi), kuna nad ei immigrbeerunud Ühendkuningriiki ja neid ei loeta oma liikumisvabadust või asutamislepingust tulenevaid õigusi kasutanud isikuteks. Neid käsitatakse Briti kodanikena, kellel ei ole Euroopa kodakondsust sisserände jaoks. Nad saavad siiski taotleda ilma Briti või liri kodakondsuseta pereliikmete taasühinemist enda juurde elama asumiseks Ühendkuningriigis, aga mitte ELi püsielanike kava sisserände-eeskirjade alusel.

Kui te ei ole kindel, milline on teie ülalpeetavate ja pereliikmete staatus, siis võite küsida sõltumatut nõustamist. Organisatsioonid Londonis, kellelt saab küsida [sõltumatut nõustamist](#).

Kuidas toimida ELi kodanikel, kes elavad ajutiselt väljaspool Ühendkuningriiki?

Euroopa Liidu (EL) ja Ühendkuningriigi vahel kokku lepitud väljaastumislepingu alusel võivad need, kes on saanud püsielaniku staatuse, elada väljaspool Ühendkuningriiki ilma oma staatust kaotamata viis aastat. ELi, EMP või Šveitsi kodanikud, kes on varem elanud Ühendkuningriigis püsivalt viis aastat, kuid ei ela hetkel seal, võivad samuti vastata püsielaniku staatuse saamise tingimustele, tingimusel et nad ei ole viibinud Ühendkuningriigist eemal kauem kui viis aastat alates sealt lahkumise hetkest (vt lõik taotluse esitamise kohta välismaalt).

Kui teil ei ole praegu veel viieaastane riigis elamise aeg täis, tuleb kindlasti jälgida, et te ei viibi ühelgi 12 kuu perioodil Ühendkuningriigist eemal üle kuue kuu, selleks et tagada, et teie püsielaniku staatusele kvalifitseerumiseks vajalik pidev elamisperiood ei katkeks (välja arvatud juhul, kui viibite Ühendkuningriigist eemal ühel perioodil kuni 12 kuud ühel eespool loetletud mõjuvatest põhjustest). Lisateavet leiab meie lehelt [Pidev riigis elamine ja ELi püsielanike kava \(EUSS\)](#).

Kuidas toimida ELi, EMP ja Šveitsi kodanikel, kes saavad pärast 31. detsembrit 2020?

Euroopa kodanike puhul, kes ei elanud Ühendkuningriigis enne 31. detsembrit 2020, määravad Ühendkuningriiki jäämise õiguse uued sisserände-eeskirjad, mis kehtestatakse pärast üleminekuperioodi lõppu.

See ei kehti Ühendkuningriigis püsielaniku staatusega või esialgse püsielaniku staatusega elavate Euroopa kodanike lähedaste pereliikmete kohta, kelle jaoks saab taotleda pereliikmetega taasühinemist ELi püsielanike kava alusel. Lisateavet saab [siit](#).

Kuidas ma saan taotluse esitada?

EL-i püsielanike kavas taotluse esitamise üks osa on isikusamasuse kontrollimine. Lihtsaim ja kiireim viis oma taotluses isikusamasuse jaotise täitmiseks on kasutada rakendust EU Exit: see on isikut tõendava dokumendi kontrollimise rakendus, mis on nüüd saadaval nii [Apple iPhone 7](#) või uuematel mudelitel kui ka [Android 6.0](#) ja järgnevatel versioonidel. Selle rakendusega saate oma passi skaneerida ja see loeb biomeetriliste andmetega kiipi.

[ID-dokumentide skaneerimise teenused \(mis võivad olla tasulised\)](#) on saadaval ka mitmetes keskustes, kuigi enamik neist on praegu COVID-19 tõttu suletud.

Mõne konkreetse taotluse puhul on vaja esitada taotlus paberkandjal või paberkandjal taotlusevormi saab küsida, kui te ei ole võimeline taotluseprotsessi veebis lõpule viima. Paberkandjal taotlusevormi, mis saadetakse teile koduaadressile, saab küsida [EL püsielanike kriisilahenduskeskusest](#).

Inimestele, kellel puudub juurdepääs võrguteenustele või kellele see tundub keeruline, [pakutakse tasuta digitugiteenust](#). Digitugiteenus võib hõlmata telefoni teel ja teatud raamatukogudes kohapeal antavat abi, või kodus antavat abi neile, kellel puudub ligipääs mõlemale nimetatud teenusele või kes ei tunne end kindlana taotluse esitamiseks veebis.

Milliseid dokumente ja muud teavet ma vajan?

Taotluse esitamiseks on teil vaja kehtivat passi või ID-kaarti. Telefoni skaneerimiskrakenduse või ID-dokumendi skaneerimise teenuste kasutamiseks on vaja biomeetrilist passi või ID-kaarti. Biomeetriline dokument sisaldab kiipi (nagu kiibiga pangakaart), millel on teave teie kohta. Kui teie dokument ei ole biomeetriline, siis tuleb see saata postiga siseministriumile, kus sellest tehakse koopia ja dokument saadetakse teile tagasi. Pereliikmed, kes ei ole Euroopa kodanikud, ei saa telefoni skaneerimiskrakendust kasutada, välja arvatud juhul, kui neil on juba biomeetriline elamisluba.

Te vajate elukohatõendit Ühendkuningriigis elamise kohta, kui teil juba ei ole kehtivat alalise elamisloa dokumenti või tähtajatut elamisluba või tähtajatut Ühendkuningriiki sisenemise luba. Kui olete tasunud makse oma töötulult, saanud toetusi või riiklikku pensioni, võite kasutada oma sotsiaalkindlustusnumbrit kinnituseks selle kohta, et olete elanud Ühendkuningriigis. Taotluseprotsessis kontrollitakse teie sotsiaalkindlustusnumbrit automaatselt maksu- ja tolliametiga (HMRC) ja töö- ja pensioniministriumiga (DWP), et kontrollida, kas olete Ühendkuningriigi elanik.

Kui riiklikes andmebaasides, nagu HMRC või DWP, ei ole piisavalt andmeid, [palutakse teil oma püsivalt riigis elamise kinnituseks esitada lisatõendeid](#). See võib hõlmata järgmisi dokumente:

- P60s või P45s
- palgaarvestuslehed;
- pangakonto väljavõtted;
- kommunaalarved, kohalike maksude arved, mobiili- ja lauatelefoniarved (neil peab peal olema teie nimi ja aadress);
- raamatupidamise aastaaruanded;
- töölepingud või töötamist kinnitavad dokumendid;
- kirjad, arved või sertifikaadid akrediteeritud haridusasutustelt;
- passitemplid, mis kinnitavad sisenemist Ühendkuningriigi piiril;
- rongi- või lennukipiletid, mis kinnitavad reisimist Ühendkuningriiki;
- kirjad hoolduskeskustelt, perearstilt või haiglatelt, ka arstivastuvõtte kinnitavad kirjad.

Praegu on kehtestatud piirmäär dokumentide arvule, mida te saate rakenduse kaudu skaneerida ja veebi taotlusevormi üles laadida. Kui siseministeerium vajab teie Ühendkuningriigis elamise kohta täiendavaid dokumente, võtab ta teiega ühendust ja palub need esitada. Kuid te ei pea esitama tõendeid kogu Ühendkuningriigis viibimise kestuse kohta. Tõendid tuleb esitada ainult selle perioodi kohta, mis tõendab, et te vastate püsielaniku staatuse (olete Ühendkuningriigis elanud 5 aastat) või esialgse püsielaniku staatuse tingimustele (olete Ühendkuningriigis elanud mingil ajal viimase kuue kuu jooksul).

Kui olete Euroopa-välise riigi kodanik, kes esitab taotluse ELi püsielanike kava alusel, tuleb teil taotluses tõendada oma suhet Euroopa kodanikust pereliikmega.

Kui te ei suuda lisateavet või elukohta tõendavat dokumenti esitada, jätkab siseministeerium teiega suhtlemist, et saada lisakinnitust teie elamise kohta Ühendkuningriigis.

Teil on võimalus kasutada [dokumentide ja andmete kontrollnimekirja](#), mis aitab taotlust ette valmistada.

Karistusregistri kontroll

Teil palutakse teatada enda või üle 18–21 aasta vanuse lapse, kelle nimel te taotluse esitate, igasugusest kriminaalkorras karistamisest, mis on kantud Ühendkuningriigi või meretaguste riikide karistusregistritesse. Seda teavet kontrollitakse Ühendkuningriigi karistusregistrist. Te ei pea deklareerima järgnevat: süüdimõistmised, mida ei pea avalikustama ('kantud karistused'), hoiatused ('noomitused'), süüdistuse esitamise alternatiivid, näiteks kiiruse ületamise eest määratud trahvid.

Kui teil on süüdimõistmisi, võib teil sellegipoolest olla õigus püsielaniku staatuse või esialgse püsielaniku staatuse taotlemiseks, sest neid hinnatakse iga üksiku juhtumi puhul eraldi. Sellegipoolest oleks hea enne taotluse esitamist otsida sõltumatut juriidilist nõustamist, eriti kui teid on karistatud korduvalt või 12 kuu pikkuse või pikema vabadusekaotusega. Oleme koostanud [sõltumatute õigusnõustajate nimekirja](#).

Kas sellega kaasneb kulusid?

Kava raames taotluse esitamine on tasuta.

Protsessi muude osadega võivad siiski kaasneda kulud, näiteks isikut tõendavate ja muude dokumentide kontrollimise teenusega spetsiaalsetes keskustes, mis on tavaliselt umbes 14 naela taotleja kohta. Taotlejatel, kes ei ole Euroopa kodanikud, võib olla tarvis kasutada ka [Ühendkuningriigi viisa ja kodakondsuse taotlemise keskusi \(UKVCAS\)](#) oma biomeetriliste andmete registreerimiseks taotlemisprotsessi osana. Peamistes keskustes on tasuta vastuvõtte, aga kuna need on ainult Ühendkuningriigi suuremates linnades, võib peamisesse keskusesse sõitmisele raha kuluda või teise võimalusena tuleb maksta tasu vastuvõtu eest teile lähemas kohalikus viisakeskuses. Kui olete keerulises olukorras ning ei leia tasuta sisserände- ja õigusnõustamist, võib teil tulla maksta advokaaditasu.

Taotluse esitamine välismaalt

Taotlusi saab esitada välismaalt, kasutades isikut tõendavate dokumentide skaneerimise rakendust ja veebipõhist taotlusprotsessi. ID-dokumentide skaneerimise rakendust saab kasutada ainult ühilduvat biomeetrilist kiipi sisaldava kehtiva passi ja ID-kaardiga. Euroopa-välised taotlejad saavad taotlust esitada välismaalt ID-dokumentide skaneerimise rakendust kasutades ainult juhul, kui neil on kehtiv biomeetriline elamisluba või biomeetriline alaline elamisluba, mis on väljastatud EMP määruste alusel. Kui teil ei ole võimalik neid dokumente saada, tuleb ühendust võtta [EL-i püsielanike kriisilahenduskeskusega](#), et teha kindlaks, kas te vastate mõne teise tõendiga väljastpoolt Ühendkuningriiki taotluse esitamise tingimustele.

Taotluse tulemuse teada saamiseks vaadake oma e-posti

Vaadake oma e-posti regulaarselt, sest siseministeeriumi kinnituskiri saadetakse taotluses märgitud e-posti aadressile. Peaksite kontrollima ka „rämpsposti“ ehk „spämmi“ kausta, kuna kinnituskiri võib vahel sinna sattuda.

Siseministeeriumil võtab taotluse menetlemine aega tõenäoliselt viis tööpäeva kuni üks kuu, kui täiendavat teavet ei ole vaja. Kui vaja on täiendavat teavet või taotlus on keerukas, võib see aega võtta kauem. Teavet oma taotluse hetkeseisu kohta saate, helistades siseministeeriumi ELi püsielanike kriisilahenduskeskuse numbril (0300 123 7379).

Kui olete saanud kinnituse e-kirja, printige see välja koos kaasas oleva kinnituskirjaga või salvestage oma postkasti edaspidiseks kasutamiseks. Kuigi see kiri ei tõenda teie staatust, võib teil selles antud teavet vaja minna, et ajakohastada digiandmeid, mida hoitakse siseministeeriumis.

Kas ma saan tõendi püsielaniku staatuse või esialgse püsielaniku staatuse kohta?

Kui teile on antud püsielaniku staatus, ei saa selle tõenduseks eraldi dokumenti, mille asemel saate digitaalse staatuse, millele on juurdepääs portaali [gov.uk portal](#) kaudu. Kui teilt peaks nõutama oma staatuse kohta tõendi esitamist, näiteks uue tööandja või

majaomaniku jaoks, siis saate neile anda juurdepääsukoodi ja veebilingi teie staatuse elektrooniliseks kontrollimiseks. Nad ei saa sellelt lingilt juurdepääsu mingile muule teabele teie kohta. Kuni 30. juunini 2021 ei ole Euroopa kodanikel vaja näidata oma digitaalset staatust tööandjale ega majaomanikule, kuna nad saavad veel kasutada passi või riigi ID-kaarti.

Kas siseministeeriumi otsust saab vaidlustada?

Teil võib Siseministeeriumi otsuse vaidlustamiseks olla mitu põhjust. Kõige levinumad põhjused on:

- Teile on antud ajutise elaniku staatus, kuid usute, et teil on õigus püsielaniku staatusele, või
- Teile püsielaniku staatuse või esialgse püsielaniku staatuse andmisest on keeldutud.

Veebitaotluse täitmise käigus küsitakse teilt ka seda, kui kaua olete Ühendkuningriigis püsivalt elanud. Taotlemisprotsessis teatatakse teile seejärel, kas sotsiaalkindlustusnumbri automaatse otsinguga leitakse, et olete riigis püsivalt elanud viis aastat. Kui need kontrollid ei näita viis aastat püsivalt riigis elamist, on võimalik üles laadida rohkem tõendeid, et näidata, et teile tuleks anda püsielaniku staatus. Kui te ei ole Ühendkuningriigis püsivalt elanud viis aastat, saate aktsepteerida oma olukorra õige tulemusena esialgset püsielaniku staatust. Kui automaatsete kontrollidega teie kohta Ühendkuningriigis elamist ei leita, palutakse teil üles laadida elukohatõend, et näidata, et te kvalifitseerute kas püsielaniku staatusele või esialgsele püsielaniku staatusele.

Kui teile antakse esialgne püsielaniku staatus, aga teie arvate, et vastate püsielaniku staatuse tingimustele, tuleb teil otsustada, kas saate seda otsust edukalt vaidlustada. Kui teil ei ole selles etapis täiendavaid tõendeid, et tõendada riigis viis aastat püsivalt elamist, võite algul aktsepteerida esialgse püsielaniku staatuse. Kui te seejärel leiate täiendavaid tõendeid oma vähemalt 5-aastase püsivalt riigis elamise kohta, saate uuesti esitada püsielaniku staatuse taotluse. Enne seda peaksite võtma ühendust sisserännunõustaja või siseministeeriumi [EL-i püsielanike kriisilahenduskeskusega](#).

Teise võimalusena võite taotleda otsuse läbivaatamist. Seda nimetatakse administratiivseks läbivaatamiseks (*administrative review*). Avaldus tuleb esitada 28 päeva jooksul alates otsuse kuupäevast. Avalduse tasu on 80 naela, kuid see võidakse tagastada, kui: a) avaldus on edukas või b) avaldus lükatakse kehtetuse tõttu tagasi. Kui läbivaatamine on edukas seepärast, et olete esitanud täiendavat teavet, siis tasu ei tagastata. [Läbivaatamisavalduse saate esitada avaldusevormis](#).

Veel üks võimalus vaidlustada otsust, millega te ei ole nõus, on esitada kaebus [esimese astme sisserändekohtule \(First Tier Immigration Tribunal\)](#). Kohtule edasi kaebamine tähendab, et siseministeeriumi otsuse vaatab läbi sõltumatu sisserändekohtunik, kes analüüsib teie olukorda ja teie esitatud tõendeid, et otsustada, kas siseministeeriumi otsusega nõustuda või mitte. Kohtule kaebuse esitamine maksab 80 naela, kui soovite edasikaebust esitada enda dokumentide põhjal, või 140 naela, kui soovite anda suulisi ütlusi sisserändekohtunikule isiklikult. Hea oleks enne kohtule edasi kaebamist oma mõte kvalifitseeritud sisserändenõustajaga läbi rääkida, et te mõistaksite, millised on võimalused,

et kaebus rahuldatakse. Siit leiate [sõltumatute õigusnõustajate nimekirja](#), kes võivad abiks olla.

Kui teile püsielaniku staatuse või esialgset püsielaniku staatuse andmisest on keeldutud, siis tuleb teil taotleda seda uuesti, taotleda administratiivset läbivaatamist või esitada kaebus esimese astme sisserrändekohtule. Lähenemisviisi valimine sõltub sellest, mis põhjusel teie taotluse rahuldamisest keelduti. ELi püsielanike kava alusel staatuse andmisest keeldumine on väga tõsine ja, kui see on teiega juhtunud, oleks seega hea rääkida kvalifitseeritud sisserrändenõustajaga. Siit leiate [sõltumatute õigusnõustajate nimekirja](#), kes võivad abiks olla.

Tingimused antud esialgse püsielaniku staatuse või püsielaniku staatuse säilitamiseks

Püsielaniku staatuse säilitamiseks ei tohiks te Ühendkuningriigist lahkuda viieks aastaks järjest või pikemaks ajaks, sest kui viibite Ühendkuningriigist eemal kauem kui viis aastat, siis teie staatus lõpeb. Kui teid mõistetakse kuriteos süüdi, võib siseministeerium teie püsielaniku staatuse tühistada ja püüda teid Ühendkuningriigist välja saata. Muudel juhtudel – peale nende kahe põhjuse – säilib teil püsielaniku staatus – ja õigus elada Ühendkuningriigis nagu praegu – eluaeg.

Esialgse püsielaniku staatuse säilitamiseks peate säilitama oma püsiva elukoha Ühendkuningriigis; palun lugege lisateabeks lõiku püsivalt riigis elamise kohta. Samuti peate pärast seda, kui olete Ühendkuningriigis elanud püsivalt viis aastat, või enne oma esialgse püsielaniku staatuse aegumist kindlasti taotlema püsielaniku staatust. Kui teid mõistetakse kuriteos süüdi, võib siseministeerium teie esialgse püsielaniku staatuse tühistada ja püüda teid Ühendkuningriigist välja saata.

